

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
Hegyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A hadsereg egysége

Érdekelt körök, akiknek még az is bizonyos megkönnyebbülést szerez, ha mosdatlan és tisztátalan ezájukra vehetik a magyar nemzet kardját, erejét és büszkeségét, a Nemzeti Hadsereget, a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban azt a hírt közölték idebenn és odakünn egyaránt, hogy a király személyét illetőleg a hadseregben megoszlanak a vélemények! Egy rész Károly exkirály híve, más rész meg nemzeti királyt akar. Ezt a tendenciózus hírt aztán megszólaltatták a bécsi zsidók nemzetközi lapjában, a Neue Freie Pressében is, és siettek azt a konzekvenciát levonni belőle, hogy bizony a magyar Nemzeti Hadsereg politikál, azaz olyasmit csinál, ami nincs neki megengedve. Ilyképen hát a hadseregben nincs egység és nincs fegyelem.

Nem kell különös politikai éleslátás ahhoz hogy meg tudjuk ítélni, mi van e mögött a hírszélés mögött. Magyar embernek pedig, aki végigélte az öszirózsa-forradalom és a vörösvilág idejét, egyáltalán nem sokat kell gondolkoznia, csak visszaemlékeznie arra, mi volt a Károlyi-forradalom fegyelem nélküli tanács hadserege és mi volt a vörös rémuralom elvtárs-katonasága? Gazdanélküli, garázda fosztogató, rabló társaság, mely legtöbb ellenszenvet éppen abban váltotta ki, akinek nevére és erkölcsi tökéjére akart támaszkodni: a magyar népben. Mindkettőnek létalapja és fenntartó ereje egyazon erkölcsstelen vandál eszköz volt: a féktelen terror. Ezt a terrort, ezt az erkölcsstelen létalapot akarják a nemzet ellenségei rábizonyítani a magyar hadseregre. Minthogy konkrét adataik és bizonyítékaik nincsenek és nem lehetnek, olyan sötét eszközökhöz folyamodnak, melyek segítségével legalább a látszatot tudják felkeltetni és elhitetni. És mi volna alkalmasabb e célra, mint a hadsereg politikálása? Minden iskolás gyermek tudja, hogy amely hadsereg politikál, az nem állhat hivatása magaslatán, azt megbonjáják, részekre szakgatják, a pártzenvedéyek és természetszerűleg magától felbomlik, semmivé válik értékének sarkköve és mérő egysége: a fegyelem.

Ország világ előtt nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy a Magyar Nemzeti Hadsereg fegyelme pártatlan és példa nélkül való Bizonyosság gyanánt elég ismét csak a szomorú közelmúlt gyászkatonaiknak és a mi hadseregünk katonáinak nyilvánosan való megjelenésére utalnunk. Ahol akkora a külső fegyelem, mint a Nemzeti Hadseregben, mekkora lehet ott a belső, melynek a külső csak jobb rosszabb tükröképe, következménye? De könnyű megállapítanunk ebből azt, is hogy a Nemzeti Hadsereg fegyelmét nem csupán külső eszközök és kényszer körülmények idézték elő és tartják fenn, hanem főként és elsősorban az előjárók jó példája és a meggyőződésen alapuló, büszke öntudat. Katonáink ismerik jól hivatásuk nagyságát, feladatuk fontosságát és magasztosságát, s tisztában van vele: mi az, amit ez a sokat szenvedett, szerencsétlen sorsu nemzet vár tőlük? Ez a tudat adja meg a hadsereg vasfegyelmének magyarázatát és fejt meg azt a rejélyt is, hogy annyi bomlasztó, szomorú előzmény után hogyan lehet a magyar hadsereg a világ legjobban fegyelmezett hadserege? De ugyancsak ez az öntudatos neveléses koholmány az, az állítást is, hogy a magyar hadsereg egysége a király-ság kérdésében megbomlott.

Lélektani abszurditás az, hogy olyan tesztületben, melynek feladata, célja, törekvése

annyira magán viseli az összetartás és együtvértartozás gondolatát, lábrakaphasson a széftuzás és torzsalkodás. Ez olyan logikai okozat volna, melynek sehol sincs meg a természetes oka. De aki végigszemlélte a nemzetgyűlési választások lefolyását, aki látta azt, hogy a Nemzeti Hadsereg mennyire meg tudta őrizni pártatlanságát és a politikától való távolállását, aki látta, mily simán és méltóságteljesen folyt le a nemzet első igazi politikai erőpróbája, — az egy percig sem hajlandó hitelt adni annak a rosszindulatú ráfogásnak, hogy a Nemzeti Hadsereg a napi politika hullámaival uszik az élet forgatagában. A hadsereg, mint a nemzet gondolatának és érzelmeinek megtestesítője, mint a testté vált érzés és gondolat, igenis támasza

és sarkköve a keresztyén nemzeti irányzatnak. S ennek a keresztyén nemzeti politikának érvényre juttatásában nagyon fontos és döntő szerepet játszik a magyar katonaság. De éppen ez a szerep adja a vezető motívumot fegyelmében és egységében egyaránt.

Nyilvánvaló tehát, hogy a Nemzeti Hadsereg egységének megbomlásáról terjesztett hírek teljesen azonos forrásból származnak azokkal a felforgató, rendbontó törekvésekkel, melyek a közelmúlt idők eseményeit annyira jellemzik. Nyilvánvaló, hogy ugyanazok az állam- és hazaelenes elemek terjesztik azokat, amelyek minden kínákozó alkalmat megragadnak arra, hogy hitvány hazaárulási készségüket kifejezésre juttassák. Állunk elébük! . . .

Haller miniszter az ország kulturfeladatairól

A numerus clausus a Ház előtt

A nemzetgyűlés mai ülése

Budapest, szept. 2. (N. St. t. j.) *Rakovszky István* elnök 11 órakor nyitotta meg a nemzetgyűlés mai ülését.

Ruppert Rezső a mentelmi bizottság jelentését terjeszti elő *Huber János* mentelmi ügyében. A bizottság egy sajtó útján elkövetett vétség miatt, nem látja annak szükségét, hogy a képviselő mentelmi jogát felfüggeszék. A Ház ilyen értelemben határoz. Ezután áttérnek a botbüntetésről szóló törvényjavaslat tárgyalására. A Ház harmadszori olvasásában is elfogadja a törvényjavaslatot.

Utána a numerus claususról szóló törvényjavaslat tárgyalását kezdi meg. *Usetty Ferenc* előadó ismereti a javaslatot. Az iskolákat revízió alá kell venni, elsősorban a főiskola revíziójára van szükség.

Ezt szolgálja a most benyújtott javaslat. Tiltakozik olyan beállítás ellen, mintha ez a javaslat valamelyik felekezett ellen irányulna. Ez a törvényjavaslat az intelligencia megvédése. A főiskolákon az utóbbi időben több a hallgató a megengedett létszámnál. Különösen a zsidóság lepte el az egyetemet, például az orvosi fakultás, ahol a hallgatóknak 60—70 száza éka zsidó volt. Nem szabad a szellemi proletárok számát szaporítani, mert ezzel csak elégedetlenséget keltünk és teremtünk. Ezek voltak az elsők a forradalom előkészítésénél is. Kéri a javaslat elfogadását.

Ezután *Haller István* kultuszminiszter szólal fel s hangoztatja, hogy nekünk olyan törvényeket kell alkotnunk, amelyek a mai helyzetnek megfelelőnek és amelyek előnyünkre válnak. Lássuk be végre, hogy Magyarország érdekét szolgáljuk akkor, ha a külföldi törvényeket tartjuk szem előtt. Nem az jelenti valamely állam kulturfokát, hogy a főiskolákról minél több ember kerül ki. Véleménye szerint akkor érjük el a külföld színvonalát, ha a főiskolákról kikerülők megfelelő képzettséggel bírnak. Rámutat arra, hogy az egyes fakultások nem képesek a túlszűfoltóság mellett dolgozni s ezért szükséges a főiskolai hallgatók számát redukálni. Nevelési szempontból is szükségesnek tartja a több és kisebb egyetemek felállítását s ezért kívánatos volna az egyes vidéki városokban új egyetemek megnyitása. Olyan embereknek kell kikerülni a főiskolákról, akik a keresztyén erkölcsöt és a nemzeti érzést hozzák onnan magukkal. Kéri a javaslat elfogadását.

Pallavicini György ögróf személyes kérdésben szólal fel s kijelenti, hogy addig nem

lesz konzolidáció, míg a Károlyi kormányt s a forradalom előidézőit nem vonják felelőségre.

Nagyatádi Szabó válaszában kijelenti, hogy ő a Károlyi-kormányban a kisgazdákat képviselte és mindig a szociáldemokraták ellen harcolt.

Zákány Gyula a numerus clausushoz szól. Ezután szünet következik, majd áttértek az interpellációkra.

Nem tárgyalnak a szovjettel

London, szept. 2. (N. St. tel. jel.) Az angol lapok szerint a luzerni tárgyaláson a francia álláspont érvényesült és rövid időn belül az antant teljesen egy véleményen lesz a lengyel kérdésben. *Lloyd George* kijelentette, hogy lehetetlen Szovjet-Oroszországgal tárgyalni.

A londoni *Daily Mail* vezércikkben élesen támadja *Lloyd George* álláspontját a lengyel kérdésben s álnokságnak mondja, hogy Oroszországgal szemben a lengyel győzelmek miatt megváltoztatta álláspontját.

A *Morning Post* szerint a lengyelek győzelme a németeket kellemetlenül érintette, mert a németek az orosz előnyömléshez messzenemő kombinációt fűztek s a spartakusok is mozgolódnak kezdtek, sőt némely helyen már puccsot is kíséreltek meg.

A török trónörökös lemondott

Páris, szept. 2. (N. St. t. j.) A török trónörökös nem ismerte el az antanttal kötött békeszerződést és lemondott a trónöröklésről. A trónvárományosak szintén lemondottak trónigényükről, s alkalmasint maga a szultán is lemond trónjáról.

Uj választás Sárospatakon

Budapest, szept. 2. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés második számú bírálóbizottsága *Molnár János* sárospataki képviselő mandátuma ellen beadott petíció alapján *Molnár János mandátumát megsemmisítette*, mert a választásokon többrendbeli szabálytalanság történt. A házelnökség legközelebb intézkedni fog a sárospataki kerületben az új választás kiírása iránt. *Molnár* ellenjelöltje a januári választáson *Windischgrätz* herceg volt, akinek a választópolgárság a kerület mandátumát ismét fel fogja ajánlani.

A beszerzési csoport

I.

A debreceni és hajdúvármegyei összes közszolgálati alkalmazottak élelmezési és háztartási cikkeinek beszerzésére és ezeknek olcsó és jó minőségben a közszolgálati alkalmazottakhoz való juttatására alakult mintegy két évvel ezelőtt a m. kir. pénzügyminisztérium támogatása mellett az ugynevezett beszerzési csoport.

Talán szükségtelen, de éppen nem felesleges hangsúlyozni mindjárt itt, hogy a csoportnak összes tevékenysége a legszigorúbb értelemben vett alruizmus jegyében kell, hogy mozogjon. Illetéktelen haszonnak, burkolt anyagi előnyöknek a beszerzési csoport keretében helye nincsen. Feladata adva van: az árut lehetőleg olcsón beszerezni a kezelési költségek és egy minimális haszon hozzáadásával adni át az összes társadalmi osztályok legszegényebbjeinek és leglerongyolódottabbjainak; a közszolgálati alkalmazottaknak. Minden cikkről, mely innen kerül a közalkalmazottakhoz, tudni kell, milyen áron szereztetett be és milyen költségekkel megterhelten került az a csoport tagjai közé.

Ez a mi beszerzési csoportunk már több mint két esztendeje áll fenn és viláthatatlanul sok jót tett a rejtett eszközökkel dolgozó uzsorakereskedelem előtt teljesen védetlen közszolgálati alkalmazottaknak, különösen fennállása első idejében. Később azután mindinkább több és több panasz merült fel, gyűlemelt össze, ami természetes folyamánya volt annak a lehetetlen helyzetnek, hogy a mintegy 12000 tagot számláló csoport kívánságai, panaszai sohase kerültek a nyilvánosság elé, azok csak szájról-szájra adódtak tovább és mint az, hasonló körülmények között mindig tapasztalható már a tizedik huszadik egyennél a kis sérelem monstrummá nőtte ki magát, állandó izgalomban tartva a csoport tagjait és szilva az elégtelenséget.

A csoport vezetésének, az intéző bizottságnak egy része, már régebben érezte, hogy a csoport összes ügyeinek átvizsgálása után, éppen a közmegegyezés érdekében, elengedhetetlen szükséges a közgyűlés összehívása, hogy a nagy nyilvánosság előtt mindenki elmondhassa a maga panaszát és eleje vétessék a lappangó, felelőtlen vádaskodásoknak és burkolt gyanúsításoknak. A többség azonban a csoport vezetésének álláspontjára helyezkedve következetesen elutasította a közgyűlés összehívására tett indítványokat, minden elfogadható komoly indok nélkül. Értettük, hogy nem lehetett tartani közgyűlést a vörös uralom és az azt előző szakszervezeti láz idejében; elfogadható és megérthető, hogy a majdnem egy évig tartó oláh megszállás alatt nem volt tanácsos a nagy nyilvánosság előtt beszámolni a beszerzés forrásairól és legalább is nem volt észszerű felfedni sebeinket a martalócok előtt. De most a megszállás megszűnte után hónapok múltán?

Minden törekvés ebben az irányban kudarcot vallott. A csoport elnöksége konok következetességgel, szinte diktatori gestussal intette le részben az elégedetlenkedőket, részben azokat, kik jól látták, hogy az elégedetlenséget csak úgy lehet lecsapolni, ha megadatik a mód rá, hogy mindenki szabadon elmondhassa a maga panaszait. Hadd állhasson ki a nyilvánosság elé minden jogos bírálat, amelyet a csoport vezetésénél sokkal magasabb tényezőknek is állni kell és hadd surranjon vissza penészes odvaiba a gyanúsítás.

Hiába! a vezetés szuverénül kijelentette, hogy a közgyűlést semmi szín alatt össze nem hívja. Nem volt mást mit tenni, a közszolgálati alkalmazottak egy részének megbízásából, magához a pénzügyminiszterhez fordultak egyesek és kérték a közgyűlés összehívásának elrendelését. Maga a miniszter is belátta, ennek az érthetetlen huzavonának káros hatását és elrendelte a közgyűlés összehívását.

Az intéző bizottság ilyen értelemben határozott is, előbb azonban a csoport ugyanennek átvizsgálására, a számadások helyességének megállapítására egy öt tagú bizottságot küldött ki. A bizottságnak dr. Iványi Béla, Puskás Kálmán, Reitz János, Lenchés István és Jakucs István lettek tagjai.

Végre! Rendes mederbe telelődt a dolog és minden tényező, mely át van hatva attól, hogy a közszolgálati alkalmazottak élelmezési cikkeinek beszerzésénél milyen pótolhatatlan szükséglet jelent egy ilyen szerv — fellelegzett: immar a kérdés közmegegyezés mellett megoldást fog nyerni. A panaszok az illetékes fórum előtt reparáltak, a sérelmek orvosoltak és gyanúsítások amennyiben alaptalanok minden valószínűség szerint elnémulnak.

Az ötos bizottság hozzáfogott a munkához. Napokon keresztül órák hosszú során át vizsgálta a csoport gazdálkodását, könyveit és levelezéseit. Nem volt könnyű a feladata, Felül kellett magát helyeznie az ilyen nagy tüzemmel elkerülhetetlen apró-cseprő panaszok vizsgálatától, de viszont el kellett magát határoznia, hogy sem jobbra sem balra nem nézve, szigorú tárgyilagossággal megmondja a benne bízó közszolgálati alkalmazottaknak azt is, ha kell, hogy a csoport vezetése nem jól csinálta munkáját.

A vizsgálat során, mindjárt kezdetben meglepő dologra bukkant a kiküldött ötos bizottság.

A csoport kebelében, a beszerzési csoport hivatalos helyiségeit, személyzetét, fűtését és világítását felhasználva és igénybevéve, egy ismeretlen eredetű magántőke helyezkedett el, amely az általa lebonyolított üzletek bruttóforgalma után 5 százalékot adott át a csoport pénziárának.

Gyönyörű dolog! Hát ebben a mi sivar, önző, anyagi korunkban akadnak nemeslelkű mecénások — nyilvánvalóan nem a tisztviselők sorából, honnan volna ezeknek annyi pénzük? — kik belátva azt, hogy a 12.000 főből álló csoport tagjai szükségleteinek beszerzésére megfelelő tőke rendelkezésre nem áll, áldozatkészen sietnek a kiuzsorázott osztály támogatására. Az első hatás felemelő volt, amely még fokozódott, mikor az elnökség kijelentette, hogy a tőkét felajánló mecénások ismeretlenek kívánnak maradni.

Nemes vonás.

Mikor azután tovább vizsgálta ezt az ügyet a kiküldött ötos bizottság, egy kissé fanyarra torzultak a nemes cselekedet hatása alatt derültté vált vonások. Megállapítást nyert, hogy az ismeretlen szerző a vezetés védőszárnyai alatt egyáltalában nem akar és nem fog felvilágosítást adni üzleti titkairól. Nemcsak ő őhajt vagy ők őhajtának ismeretlenek maradni, hanem a vezetés protektoratusa alatt ismeretlenek kívánják hagyni azt is, hogy a közszolgálati alkalmazottak kezébe juttatott portékát a szerényen ismeretlenek maradni őhajtolt tőke mennyiért szerezte be és mennyi haszonnal adta el a beszerzési csoportba terelt tagoknak.

Noli me tangere, circulos meos! harsogja a titózat magántőke a csoport vezetésének szelid diskántijától kisérve.

Dr. Iványi Béla, Lenchés István,
Puskás Kálmán, Reitz János.

Szeptember 12-én hoznak ítéletet a Tisza-gyilkosok felett

Budapest, szept. 2. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza gyilkosok ügyében ma nem volt tárgyalás, egynapos szünetet tartott a hadbírószék. Az ítéletet szeptember 12-én hirdeti ki a hadbírószék.

Oláh dörzsölődés Amerikához

Newyork, szept. 2. (N. St. t. j.) Károly román trónörökös ide érkezett. Utazásának oka nem hivatalos kiküldetés. A trónörökös inkognitó utazik.

Ujból megoperálták a miniszterelnököt

Budapest, szept. 2. (N. St. t. j.) A Farszanatóriumban szerdán újra megoperálták Teleki miniszterelnököt. A műtétet Bénard miniszter jelenlétében Dollinger tanár végezte. Az operáció jól sikerült, a miniszterelnök jól érzi magát.

A magyar bankjegyek kicserélése

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a pénzügyminisztériumban komoly tanácskozások folynak az Osztrák-Magyar Bank jegyeinek kicserélése ügyében. Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatban Szabó János dr., a nem-egyetlen pénzügyi bizottságának előadója kijelentette, hogy a legközelebb előterjesztendő állami költségvetésben a körülbelül 19 milliárdnyi kiadás-sal szemben körülbelül 8—9 milliárd bevétel áll szemben. Ebbe a bevételbe azonban az új adókból várható jövedelem már bele van számítva. Kijelentette továbbá, hogy a régi bankjegyek kicserélése ez idő szerint nem bankjegyekben fog eszközöltetni, hanem rövid lejáratú államjegyekben, s

a kicserélést legközelebb végrehajtják.

Hogy ezideig még nem történt meg, annak oka a bojkott volt, amely miatt a Svájcban nyomolott államjegyeket nem lehetett az országba behozni.

A kicserélést paritásos alapon fogják végezni, azaz semminemű levonás nem lesz.

Ugy az Osztrák-Magyar Bank, mint a Magyar Kir. Postakarékpenziár pénzjegyeit kicserélik. — Tudósítónk megjegyzi, hogy ravaasz pénzüzerek ismét levonással rémitik Budapest és környékén az embereket, hogy a bankjegyek eladását busás haszonnal csikarják ki tőlük.

Szünetel a bécsi telefon

Budapest, szept. 2. (Nemz. St. tel. jel.) A bécsi telefon összes vonalai annyira megrongálódtak, hogy minden beszélgetés lehetlenné vált. Tegnap a telefon központ nem is jegyeit be beszélgetést. A telefonösszeköttetés megszakadásának oka valószínűleg a tegnapi viharban keresendő.

Az orosz-lengyel háború

A lengyel lovasság győzelme

Varsó, szept. 2. (N. St. tel. jel.) A szept. 1. varsói lapok külön kiadásban jelentik, a Samojénál Gudiám orosz tábornok lovas különítménye felett aratott győzelmet. Remélik, hogy a kelet-felé menekülő orosz csapatok visszavonulását a Bug mentén meg tudják akadályozni.

Báthory diszkardja

Varsó, szept. 2. (N. St. tel. jel.) A lengyeleknek az oroszok felett aratott győzelme alkalmából Varsóban nagy utcai tüntetés volt Weigand tábornok mellett. Weigand tábornoknak elutazása alkalmából számos ajándékot adtak, köztük a 16. századi li törökverő Báthory István diszkardját is átnyújtották.

Békétárgyalások

Varsó, szept. 2. (N. St. tel. jel.) Sapieha herceg lengyel külügyminiszter és Tomsky a békedelegáció elnöke visszaérkeztek Varsóba. Lengyel politikai körökben remélik, hogy a szovjet kormány elfogadja Rigát a tárgyalások folytatásának helyéül s remélik, hogy a jövőhéten összeülnek Rigában az érdekeltek. — Tomsky kijelentette, hogy a legutóbbi tárgyalások arra a reményre engednek következtetni, hogy a további tárgyalások könnyebben fognak folytatódni, s hogy a teljes békét megkövik az oroszokkal.

A lengyelek ellenintézkedései

Bécs, szept. 2. (Nemz. St. tel. jel.) A Pressének jelenti Varsóból, A lengyel vezérkar jelenti, hogy minden intézkedés megtörtént az oroszok galíciai előnyomulásának megakadályozására. Kovnóból, Krakóból 4 lengyel hadtestet küldtek a galíciai front megerősítésére erőteljes menetelésben. — A Temps értesülése szerint a lengyel kormány hétfőn jelentést tett a francia és angol kormányoknak a keleti katonai helyzetről. A szövetségezek kalonai bizottsága erre parancsot kapott, hogy a válságos helyzetre való tekintettel még e hét végén térjen vissza Varsóba.

HIREK

A jámbor tót

legény, ki fakanállal, bicskával, bádgedénnel, drótkarikával és üveges ládával járta össze Nagymagyarország hegyét völgyét hajdanában és kedélyesen elmokázott a vásárló falusiakkal, — bátor oroszán lett azonnal, mihelyt hazája védelmére fegyvert aatak kezébe. A branyiszkói hősök, a világháboru magyar harcosainak méltó versenytársai jámbor tót legények voltak odahaza, míg meg nem szólalt a harci kürt, s míg a fegyver meg nem csillant a kezében. Akkor félísten lett valamennyi, egy-egy tótán a harc hevében, s nem ismert más érzést, más gondolatot többé, mint amit a haza rajongó szeretete oltott a szívébe. Az a fatornyos falu, ott a hegyek alján, az a zsupfődeles viskó ott az utca során, az az imbolygó tutaj a Vág pajzán fodrán... S hogy hiába volt minden, hiába volt küzdés, szenvedés és halál, a drága Felvidéken mégis hitvány rabló lett az ur. — a jámbor tót legények ereiben felforrnt újból a magyar vér, s megtagadták az engedelmisséget a gaz bitorlóknak. Háromszázan szegültek ellene a cseheknek, s minden édesgetés és cirógatás dacára büszkén vágták a szemükbe, hogy ők nem akarnak cseh zsebrákok lenni, mert ők — magyarok... Örömkönyvek csillognak a mi szemünkből felétek, jóban-rosszban hűséges, ezeréves testvérek. Legyetek kitartók, legyetek türelmesek legyetek hűségesek apáitok örökéhez, az erős magyar testvéri kéz nemsokára szétzuzza bilincseiteket...

— **Debrecen Csóvóte.** Csütörtökön a városi tanács ülésén **Szóka Sámuel** polgármester helyettes főjegyző jelentette be **Dicsőfi József** ref. lelkész, városi bizottsági tag elhunytát. A város mély részvétének kifejezése mellett az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg és kimondta, hogy a családnak részvétét fejezi ki, koszorúmegváltás címén ezer koronát ad a ref. egyház árva alapja javára, mert a boldogult lelkész mindig pártfogolta az árvákat. Kimondta a városi tanács, hogy a temetésen testületileg vesz részt és az összes városi fogatokat rendelkezésre bocsátja, valamint a hajdukát, mint diszörséget, kirendeli a temetésre.

— **Lemondott vármegyei aljegyző.** Bóka Tibor dr. vármegyei tb. aljegyző, aki a debreceni kerületi munkábiztosító pénztárhoz fogalmazóvá neveztelett ki, lemondott megyei állásáról.

— **Közgazgatási tanfolyam.** A belügyi kormány a háboru óta beszüntetett közigazgatási tanfolyamokat vissza akarja állítani. Egyelőre azonban csak Szombathelyen fog megnyitni a közigazgatási (jegyzői) tanfolyam, internálussal egybekötve.

— **Térzene.** Szeptember hó 5-től a katonai zenekar a térzenét minden vasárnap délelőtti 12-1 óráig a városháza előtt tartja meg. Térparancsnokság.

— **Kétszeresre emelik az újságok árát.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, az újságok előállításához szükséges anyagok nagymértű megdrágulása miatt a nagyobb fővárosi lapok árát előreláthatólag két-három napon belül példányonként két koronára fogják felemleni.

— **Az állami fuvarbér megterítése.** A bányakutató kirendeltség a Hortobágyon teljesítendő tudományos talajkutatásokhoz városi fuvarokat kért. Az állam az eddig teljesített 60 fuvarért 40.000 koronát, az ezután teljesítendő fuvarokért pedig esetenként 600 koronát ajánlott fel. A városi tanács az ajánlatot elfogadta.

— **Tisztviselő étkező Debreczenben.** A vidéken az első tisztviselő étkező szerdán délelőtt nyílt meg a volt Uranus-mozgó helyiségében a beszerzési csoport felügyelete alatt. A tagok úgy az első ebéddel, mint a vacsorával meg voltak elégedve. Az étkezést Riskó Alajos vezeti, aki mindenképp rajta lesz, hogy a mai rettentő drágaságban lehetőleg olcsón lássa el a tisztviselőket. A városi tanács is elősegítette a tisztviselő-étkező boldogulását azzal, hogy a volt polgári étkező felszerelését és berendezését igen jutányosan engedte át.

— **Uj segédlelkész.** Dr. Lindenberger János püspöki helynök, róm. kath. plébános a nemzetgyűlési képviselővé választott Csernus Mihály helyére segédlelkésszé Csillag Nándor csorvási segédlelkésszé nevezte ki.

— **Az orvosok továbbképző tanfolyamai.** A m. kir. munkaügyi és népjóléti miniszter rendeletben közli, hogy az orvosi továbbképzés központi bizottsága által f. év október 4—16-ig, szeptember 6-tól október 2-ig, október 4-től 30-ig, november 2—27-ig és november 29-től december 23-ig belgyógyászati, sebészeti, szemészeti, szülészeti és nőgyógyászati, elme, ideg, bőr és bujakórtani, gyermekgyógyászati és urológiai szaktudományokból 2, illetve 4 hetes ingyenes orvosi továbbképző tanfolyamok tartatnak a fővárosban. Programot írásbeli megkeresésre küld orvosoknak dr. Scholtz Kornél titkár, egyetemi tanár, (Budapest, VIII. Mária-u. 39.)

— **Telket ajánlanak a menekültek elhelyezésére.** Az országos menekülügyi hivatal meköszönte a városi tanácsnak, hogy barakkokat engedett át a menekültek szállásolására egyuttal kérte, hogy a menekültek további elhelyezésére telket, épületeket, vagy építési anyagot engedjen át. A tanács a Dmke épület melletti területet jelölte ki a további építkezések céljára.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** Közöljük tagjainkkal, hogy a közalkalmazottak beszerzési csoportja az október 1-én 100 étközvetel megnyílt.

A beszerzési csoport vezetősége egy háziipari tanfolyam megnyitását tervezi, ahol a beszerzési csoport tagjai és azok családtagjai egyelőre megtanulhatnak a círokseprökötést, kosárfonást és gyékényfontást. Felkérjük a testületi megbizottakat, hogy akik ezen tanfolyamon részt venni kívánnak, azokról állítsanak össze egy kimutatást a résztvevők aláírásával és ezen kimutatásokat a beszerzési csoport irodában (pénzügyi-palota, földszint 13) folyó évi szeptember 8-ig adják be. A tanfolyam ingyenes, az időbeosztás természetesen, az anyagáról gondoskodva lesz.

A beszerzési csoport intézőbizottsága a testületi megbizottaknak felhatalmazást adott arra, hogy a beszerzési csoport árukkiosztását ellenőrizhessék. Ebből a célból folyó évi szeptember 8-ától kezdve 15-ig terjedő idő alatt (pénzügyi-palota, 1. em. 13. sz. alatt) a hivatalfőnökök által igazolt testületi megbizottaknak igazolójegyeket fogunk kiszolgáltatni s ez alkalommal a testületi megbizottakat újból ajándékozunk és napibeosztásukat igazolójegyük átvételétől számított 8 napon belül közölni fogjuk.

— **Elfogták egy kommunistát.** A debreceni rendőrség Schwarz Jenő debreceni magánhivatalnokot, kit a földművelésügyi népbiztosóság a kommunizmus alatt gróf Zichy János nagylángi és csőszai (Fejér m.) uradalmába *termelési biztosnak* nevezett ki, letartóztatta és minthogy ellene több bűntényből kifolyólag eljárás indult meg, átkísírte a királyi ügyészségre.

— **Debrecen földalapítvány a hős katonáknak.** Miután a belügyi kormány jóváhagyta a városi közgyűlés azon határozatát, hogy Horthy Miklós kormányzó nevére 300 holdas alapítványt tesz, a városi tanács megbizta dr. Magoss György t. főügyészt az alapító levél elkészítésével. Vadász Emil gazdasági felügyelőt pedig felhívta, hogy jelölje ki az alapítványi birtoktestet.

— **Zenészek a Pavillon-jaktánában** a katonai zenekarba felvételnek. Szükség van: primhegedűs, másodhegedűs, brácsás, cello, ütőhangszereken játszó zenészekre, mellékhangszereik bármilyenek lehetnek. Térparancsnokság.

— **Ujabb iparengedélyek.** A városi tanács csütörtökön az alábbi iparengedélyeket adta ki: Bundi Mária szatócs, Barbócz Gáborné mosóintézet 1000, Havas Károly bazárúru kereskedés 2000, Strebaloovszky Lajos fodrász, Kálnay András szatócs és csemege 500, Farkas Ilona plüssérozó és guvrirozó 300, Szabó Antal szűcs 200 korona engedélydíj letétele ellenében kapták meg iparigazolványokat.

— **A Magyar Néphagyományt Gyűjtő Szövetség tudományos céljainak előmozdítására** a debreceni Alföldi Takarékpénztár 500, a Kölcsonös Segélyező Egylet mint Szövetkezet 200 koronát volt szives hozzájárulni. Amidőn nagylelkű adományait ezulon is nyugtázom, fogadják az intézetek a Magyar Folklore Felöl S övetség legáltalásabb köszönetét. — Pap Károly dr, a F. F. hajdumegyei szakosztályának előadója.

— **Nagy műkedvelő előadás Ujfehértón.** A MOVE ujfehértói alosztálya szept. 4-én este 8 órakor a Casino nagytermében a MOVE jávára kabaréval és színelőadással egybekötött táncestélyi rendez, melynek műsora a következő: 1. Tábori Pirooska emlékére, előadja Ujfalussy Xandrine, 2. Bihari kesergője, hegedűn előadja Pelsöcay Kálmán, zongorán kíséri Kádár Béla. 3. Magyar tánc, lejti Csernyus Szöszike. 4. Rab magyar imája, éneklí Szoták Árpád, zongorán kíséri Kádár Béla. 5. Tárogató solo, Nánássy Mihály. 6. Ének a Kárpátokról, írta és felolvassa Ajtay Viktor. Ezután a Pásztor József „Fekete toborzó” c. egy felvonásos irredenta színjátékát adják elő, amelynek szereplői: Moncsák Elus, Szoták Árpád, Csernyus Szöszike, Pozsgay Annuska, Lengyel Margit, Posgay József, Pelsöcay Kálmán, végül az elrabolt magyar városokat vonulattják fel. Arad: Sauerwald Grete, Fiume: Leövey Sári, Temesvár: Posgay Klára, Szabadka: Csernyus Évi, Nagyvárad: Szabó Emmus, Pozsony: Lengyel Ilonka, Kassa: Moncsák Aranka, Kolozsvár: Ujfalussy Xandrine, konferál Ajtay Viktor. Az előadás után bál következik. Táncszünetekben szépségverseny, világposta, serpentin- és konfetti csata.

— **Beszüntették a tűzifa kiutalást.** A városi tanács, miután nemsokára meg fog jelleni a kormányrendelet a kiutalható famennyiségéről és az árak szabályozásáról, beszüntetett minden tűzfakiutalást. A tömegesen beérkező kérvényeket is csak a kormányrendelet megérkezése után fogják elintézni.

— **Só a Move tagjainak** A Move budapesti beszerzési csoportja finom örölt sóval rendelkezik. Tagjainktól előjegyzéseket elfogadjunk e hó 6-ig (hétfőig) kilónként 9 Kf50 fill. szákolva, ab Budapest. A szállítási költségeket utólag fogjuk a megrendelők közt arányosan felosztani, ami minimális összeget fog kitenni. Családiagonként 1 kg. sót adunk, s előjegyzésnél a vételár befizetendő. A titkár.

— **Nem hagyták jóvá a városi bélyegilletéket.** A belügyi kormány leiratban tudatta Debreczen város közönségével, hogy a pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások után nem hagyja jóvá a városi bélyegilleték szedésére vonatkozó szabályrendeletet.

— **Az utcai sátrak ügye.** A városi tanács adott esetből kifolyólag kimondta, hogy állandó jellegű sátrak felállítását közterületen nem engedélyezi.

— **Károk a vízvezeték elzárása miatt.** A közönség köréből kapjuk a panaszt, hogy a vízvezeték éppen akkor zárják el, amikor a legnagyobb szükség van rá, a kora reggeli órákban, amikor mosdóhoz és fürdéshez volna szükséges a víz. Különösen bosszantó ez, nagyon is, mikor a fürdőszobákba beütönek és nincs víz. Ily módon jökre megy az egész fürdőberendezés. Ha el kell zárni mindennap néhány órára a vízművet, alkalmasabb időben zárják el és hozzák hirtelmény után a közönség tudomására az időpontot.

— **Iskolakönyvek író és rajzszerek, füzetek rajztömbök, táskák, noteszek, legjobb beszerzési forrása Antalfy könyvesboltja Szentanna és Varga-u. sarok.**

Az orosz-német titkos szerződés

Róma, szept. 2. A „Gazetta del Popolo” jelenti, hogy a Lloyd George és Giolitti között folytatott tanácskozások alatt Millerand elküldötte a két államférfinak a bizonyítékokat egy német-orosz titkos szerződés létezésére vonatkozólag. A szerződés ujabb háborut határoz Franciaországgal szemben. E biztosítékok hatása alatt Giolitti és Lloyd George elhatározták, hogy a szovjet kormánytól felvilágosítást fognak kérni.

Páris, szept. 2. Trockij a Lengyelországgal ellen induló csapatokhoz a következő beszédet intézte:

— Szemtünkre hányják, hogy Németország vakeszköze vagyunk. Ez azonban sem engemet, sem titeket nem fog megfélemlíteni. Mi szivesen dolgozunk együtt Németországgal, hogy az imperializmust egész Európában megsemmisítsük. A német imperialistáknak könnyebben állhatunk ellen, mint az angoloknak.

Take Jonesku a kis ántánt céljairól

Bukarest, Szikratávirat szept. 2. A román *Indreptarea* a következő hirt közli: — A különböző hírekkel ellentétben ki kell jelenteni, hogy Bukarestben semmiféle politikai szerződést nem írtak alá s efféle hírek a Csehszlovákiával kötött szerződésről mindenesetre koraiak. Románia külügyminisztere *Take Jonesku* kijelentette, hogy Németország és Magyarország jó elbánást várhat Románia részéről, ha a békeszerződést betartják. A *Cseh-Szlovákiával és Jugoszláviával való védő-szövetségének célja a trianoni béke fenntartása volt.* Üdvözölte aztán a Görög- és Lengyelországgal való szomszédságot, amely Románia számára ép oly életkérdés, mint Jugoszlávia és Csehország között levő zavartalan összeköttetés. Végül a francia-angol barátság iránti rendületlen szándékát tolmácsolta.

A vörös erőködés

Budapest, szept. 2. (Nemzeti St. tel. jel.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből. A *Neue Freie Presse*nek jelentik Berlinből, hogy a keletgaliciai helyzet meglepetésszerűen komollyá vált a lengyelekre nézve. A vörös hadsereg harapófogószerei támadást intéztek Lemberg ellen, amely sikeres volt. Lemberg úgy látszik elveszett. A vár bevétele már csak órák kérdése. Moszkvai szikratávirat közli, hogy a vöröshadsereg Lemberget körülkerítette, a vár védő lengyel csapatok több kirohanást intéztek azonban nagy veszteséggel verték vissza őket. Przemyl várát az orosz tüzérség hétfő óta bombázza. Ehhez még a radikális zsidó *Neue Freie Presse* is azt a megjegyzést fűzi, hogy a hirt fenntartással kell fogadni. — A magunk részéről is kétkedéssel fogadjuk a hirt, már csak a vörösberlini forrására való tekintettel is. Szerk.

SPORT

A Debreceni Tornaegetület vasárnapi atlétikai versenye a leadott nevezésekből itélve rendkívül érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik. A 15 számból álló versenyre a fővárosi és vidéki egyesületek 192 nevezést adtak le úgy, hogy minden számban nagy mezőnyök küzdenek az elsőségért. Külön érdekessége lesz e versenynek, hogy most fognak első ízben találkozni a katonai és polgári atléták. A legutóbbi katonai atlétikai verseny megmutatta, hogy sok kiváló versenyző van közöttük is. A budapesti egyesületek közül a Mac-ból dr. Pápay Frigyes súlydóbo, a FTC-ből Toldy István gerely- és diszkoszvető a Műegyetemi Atlétikai és Football Clubból Tóth Ferenc magas- és hármassugró, a BEAC-ből dr. Payor Henrik, rövidtávfutó, Aczél Pál távolugró, a MOVE Esztergomi Sport Egyletből Hallusinszky József, Kírkovics Jenő, Tolnay Pál, Witt Lajos, Zsolt Ernő és Holl Kornél, a Nyiregyházi Torna és Vívó Egyletből Petrasovszky László, Kiss Kálmán, Mácza István, Berkovits László, Tóth László és Fűredi Zoltán, a Szolnoki MAVSE-ből Németh Gyula, Szathmáry Sándor, Marscheid Gyula, Simon Ferenc, Király Pál a Hajdunánási AC-ből, Kovács László a Hajduböszörményi TE-ből, Zolnay András, Bácsi Péter, Kovács Nagy Zsigmond és Győrössy János A verseny d. u. 4 órakor kezdődik. Jegyek előreválthatók Bódogh László cukrászdájában.

A kerület fegyelmi ülése. Tegnap este tartotta a kerület fegyelmi bizottsága ülését, amelyen több fegyelmi ügyben hozott ítéletet. Gönczy Péter DVSC játékost durva játéka miatt 2 hétre, Fried Istvánt (KASE) 3 hétre eltiltja a nyilvános szerepléstől. Német József DVSC ellen a DTE-DVSC mérkőzésből kifolyólag tett feljelentést letárgyatta a bizottság, de az ítéletet csak szeptember hó 8-án este hirdeti ki.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Amerikai Pathé-film az Arany Bika moziban. A Fehérfogu álarcos második része 8 felvonásban. A maga nemében páratlan sikerrel futott ez a nagy koncepciójú és elejétől végig izgalmas érdekesítő bűnügyi dráma, amelynek minden jelenete nagy hatással van a nézőre. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Burlingtoni Jaguár IV. befejező rész. (Álarc nélkül) az Apollóban. Jegyelővétel. — Előadások 6 és 8 órakor.

Canibár. Amerikai cow-boy történet az Urániában. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Üzemek, vállalatok szénszükségletének bejelentése.

A szénügyek kormánybiztosa a városi tanács kiküldötteinek azt az ígéretet tette, hogy a széntermelési lehetőséghez képest október hónaptól kezdve a városban levő üzemeket s intézményeket rendszeres szénkiutalásban fogja részesíteni, azokat is, amelyek ma szén hiányában tüzfával fűtenek.

Felhívjuk ez okból a városban levő üzemeket, vállalatokat, intézményeket, gyárakat, központi fűtésre berendezett bérházak tulajdonosait, miszerint rövid levélben jelentsék be, hogy havonként mennyi szénre tartanak igényt, egyúttal üzemükről, gépi berendezésükről adjanak rövid leírást.

Ezen igénybejelentéseket, amelyeket a kapott utasítás szerint fogunk a szénügyek kormánybiztosához felterjeszteni, szeptember harmadikán délig kérjük a közlelmezési ügyosztály hivatalos helyiségében (Piac-u. 9.) benyújtani.

Debrecen, 1920. szept. 2.

Közlelmezési ügyosztály.

Allattulajdonosok és husfeldolgozó iparosok figyelmébe.

Tudomására hozom az illető gazdáknak, hentes stb. iparosoknak, hogy Honig Emil kereskedőnél részükre 2 vagon söt bocsátók kiadására kgr-ként 11 korona 70 filléres árban.

Felhívom az illetőket, hogy sőigényükkel forduljanak az illető céghez.

Debrecen, 1920. szept. 2.

Közlelmezési ügyosztály.

KÉSZIT Központi szeszfordókat, Pálinkafőző üstököt
MENDLOVITS S., rézműves,
Nyírbátor Szabolcsm. Alapított 1890.

A „Keresztény Fatermelő Szövetkezet” tagjai

Tűzifára

befizetéseket eszközölhetnek a Debreceni Első Takarékpénztárnál. Előjegyzéseket e hó 10-ig fogadok el. A tűzifa elosztása a jelentkezés sorrendje szerint fog eszközöltetni.

Polyánszky Orest tűzifa és szén-kereskedő
Piac-utca 58. Szoboszlai-ut 1. sz.
Telefon 181.

Eladó birtok

Sámsoni uton aligállónál 100 hold prima föld Vass J-féle. Értekezni Arany János-u. 57.

FÉNYKÉPNAGYÍTÁSOK
legsikerültebbek és legolcsóbbak
TAKÁCS VINCZE
fényképész, Egyház-tér 3.
Nagytemplom mellett.

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3-4 középiskolát végzett értelmesek f. u. — jelentkezhetni bármikor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vénkertben
eladó 520 négyszögöl — szőlő gyümölcsösselel. Értekezhetni Domokos-u 22.

Debreceni Gazdák Bankja részvénytárs.
Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad, értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából bárbe ad (safé deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Eladó
Petőfi-téren 7 és 8 szám alatti ház ugynevezett — Telekdy-fürdő összes kávéházi, fürdő berendezéssel együtt. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

Eladó butorok
permetező, borsajtó és fájnyulak és nagytelkű ház beköltözhető Vörösmarty 24.

Gyermekágy
fehér zománcozott, sodronybetéttel és matraccal jutányosan eladó

Eladó házhelyek
2-300 négyszögöl területek a Gyermekmenhely mellett Mester-utca végén a Csizgekerti-utca és a Balmazújvárosi utra fronttal. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Svédornához
szükséges létra teljesen új eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Számológép
teljesen jókarban, 4 soros eladó. Cim a kiadóban.

Elveszett
egy fekete pénztárca, keretik a megtalálót, hogy a benne levő iratokat a lap kiadóhivatalába adja be. A pénzt, ha szüksége van reá megtarthatja.

Bélyeggyűjtés véadó-intózet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Férfi
cilinder kalapból alakított női girádi kalapot. Piac 38. udvarban balra hátul. Beliczay kalapos.

Koros Sándor
férfi-szabó Buzsáczon Piac-u. 69.
Baját késztetésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Boroshordók
és 12000 téglá egy használt főzőkonyha és 2 nagytokos ajtó eladó. — Vár-utca 8.

Cimbalom
igen jó hangu, pedálos eladó, Hadházi-ut 12. 1. em. Árpád-tér.

Görögdiinnye
kilogrammonként 60 filléért naponta kapható a Macsi uradalom zöldségüzletében (Hatvan-u 1.) Kint a tanyában nagyobb mennyiségben kapható — ára klg-ként 30 fillér.

Irodai teendők
elvégzésére, levelezésre, pénzkezelésre keresek kereskedelmi végzett megbízható int. komoly urileányt. Pályázhatnak kezdők is. német nyelv tudása, kaució megkívánatik, menekültek előnyben. Kimerítő ajánlatot kér Springer József bélyeg export és import, zenemű és fényképészeti szaküzlet Fő-utca 38.

Makulatura
különbek kapható lapunk kiadóhivatalában,

Butorozott
szobát keresek, különbejáratot, lehetőleg a Széchenyi vagy Kossuth-utcán. Cimét a kiadóba kerék.

Hulladék
papirt tügyújtáshoz ingyen kaphat bárki a kiadóban.

Női
Kereskedelmi Iskola I-ső és II-ik osztályába használható könyvek eladók. Piac-u. 58. III. lépcső. II. emelet 36.

Bélyeggyűjtés véadó-intózet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

FORGÁCS I.
műorás
Bádogos-u.

A hajduszoboszlói járás főszolgabírájától.
2053—1920. szám.

Pályázat

A hajduszoboszlói járás Földes községében üresedésben levő községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalma a községi szabályrendeletben megállapított évi 2000 K fizetés, 400 korona lakbér, melyhez a községi tisztviselőket megillető családi pótlék, háborus és egyéb segély jár.

Felhívom a pályázni óhajtokat, miszerint kérvényeiket az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében való képesítésük és eddigi alkalmaztatásuk, politikai magatartásuk igazolása mellett legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig hivatalomhoz annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás napját későbbben fogom megállapítani.

Hajduszoboszló, 1920. aug. 21.

Dr Pap Sándor,
főszolgabíró.